

Ecologie

Voor onderhavig bestemmingsplan is het noodzakelijk te beoordelen of er sprake is van eventuele effecten op de Ecologische Hoofdstructuur en/of gebieden die zijn beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Tevens dient een inschatting te worden gemaakt van het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten, de eventuele overtreding(en) van de verbodsbepalingen en de mogelijkheid daar ontheffing voor te verkrijgen.

Onderhavig plan is een grotendeels conserverend bestemmingsplan dat geen uitbreidingsplannen omvat. Binnen de bestemmingen zijn bouwvlakken aangegeven, waarbinnen bij recht uitbreidingsmogelijkheden zijn. Indien hier gebruik van wordt gemaakt, is het aan de initiatiefnemer om vast te stellen of er geen overtredingen in het kader van de Flora- en faunawet plaatsvinden.

Gebiedsbescherming

Sinds oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden. Onder de Natuurbeschermingswet 1998 vallen drie typen gebieden. Deze drie typen worden hieronder kort besproken.

Het Natura 2000-netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en aangemeld onder de Habitatrichtlijn. Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden (ook wel speciale beschermingszone genoemd) zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. De overkoepelende naam voor (combinaties van) deze gebieden is Natura 2000-gebied. Momenteel vindt de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden in tranches plaats.

Voorheen (Natuurbeschermingswet 1967) waren dit de staats- en beschermde natuurmonumenten. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt het onderscheid tussen staats- en beschermde natuurmonumenten, beide worden nu beschermde natuurmonumenten genoemd. Beschermde natuurmonumenten zijn aangewezen vanwege hun natuurschoon of natuurwetenschappelijke waarde.

Gebieden die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen, zoals Wetlands.

Voor ingrepen in of in de omgeving van een beschermd gebied moet door middel van een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer worden ingeschat of de ingreep negatieve effecten kan hebben op dit gebied. De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport niet of alleen in concept klaar en nog niet van kracht. Naar

vervullen. Het plan is in 2019 definitief
wordt [redacted] de
gebiedsdocumenten.

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Het vormt de basis voor het natuurbeleid. De Ecologische Hoofdstructuur is opgebouwd uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones.

Een ruimtelijke ingreep in of een externe activiteit met negatieve effecten op gebieden die worden beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 mag niet plaatsvinden, tenzij het gaat om dwingende redenen van zwaarwegend maatschappelijk belang. Er moet worden aangetoond dat er geen redelijk alternatief bestaat voor de plannen en dat alle schade wordt gecompenseerd. Daarover moet het bevoegd gezag een beslissingsdossier opbouwen waarvoor de initiatiefnemer de rapportage moet leveren.

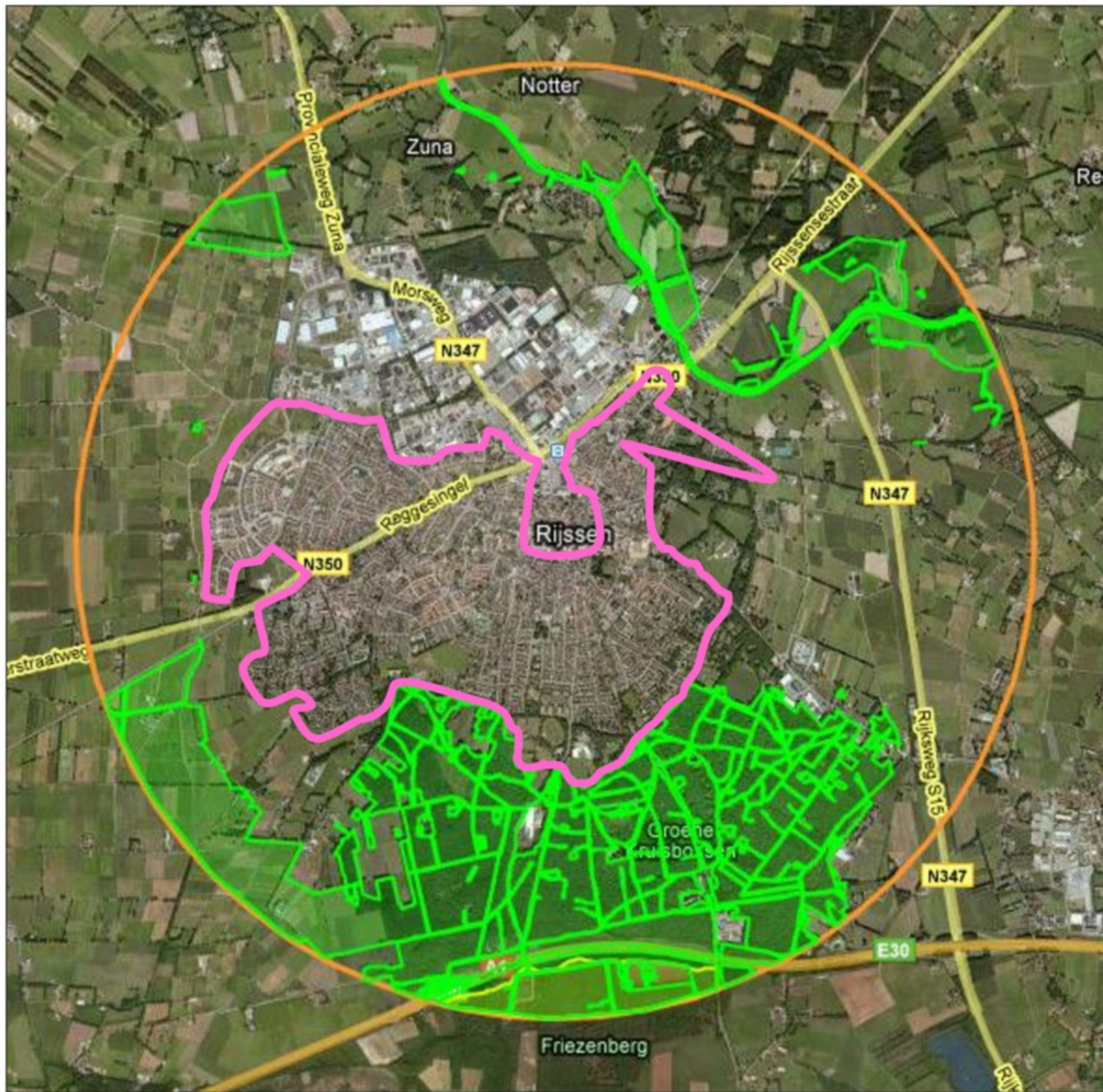
De Ecologische Hoofdstructuur heeft een vergelijkbare bescherming. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen alternatieven mogelijk zijn. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

Het plangebied behoort niet tot en grenst niet aan een gebied dat wordt beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied Borkeld op ongeveer 1,5 km ten zuiden van het plangebied.

Het bestemmingsplangebied wordt aan de zuidzijde omgeven door gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur. Ook ten westen en ten noorden van de kern Rijssen liggen gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur.

Er bestaan geen duidelijke ecologische relaties tussen het bebouwde deel van het plangebied en de speciale beschermingszones of de gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur. De bossen aan de zuidrand van het plangebied kunnen als leefgebied worden gebruikt door vogels en zoogdieren als ree en eekhoorn. De Midden-Regge en daartoe horende hooilanden zullen voornamelijk als leefgebied worden gebruikt door amfibieën, vissen en reptielen. Streng beschermde soorten als ringslang en kamsalamander hebben voorkeur voor kleinschalige landschappen langs beken en rivieren zoals langs de Midden-Regge. In de Midden-Regge komen ook beschermde vissoorten als bierpje en kleine modderkruiper voor.

De ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan zijn van een dusdanige geringe omvang dat negatieve effecten van deze activiteiten op de beschermde gebieden niet zijn te verwachten. De realisering van het bestemmingsplan stuit niet op bezwaren in het kader van één van de richtlijnen of de Natuurbeschermingswet.

Ecologische Hoofdstructuur-gebieden binnen een straal van 3 km van het plangebied. (Bron: LNV kaartenmachine)

Soortenbescherming

Met ingang van 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Deze soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. Deze zorgplicht betekent dat een ontheffing van het verbod op verstoren (of erger) alleen kan worden verleend, als geen afbreuk wordt gedaan aan de goede staat van instandhouding van de soort. Deze voorwaarde geldt voor alle beschermde soorten.

Beschermingsniveau

De 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten', kent een driedeling, in tabellen, voor het beschermingsniveau. Voor algemene soorten uit tabel 1 geldt een vrijstellingsregeling van de verboden. Voor soorten uit tabel 2 en voor vogels geldt een vrijstelling als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Als niet wordt gewerkt volgens een gedragscode, kan voor de soorten uit tabel 2 ontheffing van de verboden worden verleend als geen sprake is van economisch gewin en als zorgvuldig wordt gehandeld.

Voor de soorten uit tabel 3 kan bij ruimtelijke ontwikkeling alleen een ontheffing worden verleend indien geen afbreuk worden gedaan aan de goede staat van instandhouding van de soort en een redelijk alternatief voor de ingreep ontbreekt. Ook voor ontheffing van het verstoren van vogels gelden deze voorwaarden.

Bij Het Natuurloket¹ is in mei 2009 een rapportage opgevraagd van de kilometerhokken² waarin het bestemmingsplangebied is gelegen. Hierin staat in welke mate de hokken zijn onderzocht op het voorkomen van elke soortengroep. Ook wordt het aantal waargenomen beschermde soorten en rode lijstsoorten aangegeven, maar niet het aantal individuen. Het plangebied valt in de kilometerhokken 230-479, 230-480, 230-481, 231-479, 231-480, 231-481, 232-479, 232-480, 232-481, 233-479, 233-480 en 233-481.

Tabel 1. Samenvattende rapportage van Het Natuurloket van de kilometerhokken waarin de plangebieden zijn gelegen (mei 2009)

Soortengroep	Volledigheid				Totaal	Flora- en faunawet			
	goed	redelijk	matig	slecht		FF* 1	FF* 2/3	H/V*	Rode lijst
Planten	1		5	5	matig	1	2		4
Zoogdieren		4	8		matig	7	3	1	
Vogels	2	1		3	matig		1		1
Reptielen				1	slecht		1		
Amfibieën				1	slecht		1	1	1
Vissen		1		1	slecht		1		1
Dagvlinders	2	2	1	1	matig		1		1
Libellen	2		4		matig				1
Overige ongewervelden				3	slecht				

FF = Flora- en faunawet tabel 1/ tabel 2 en tabel 3

H/V = Habitatrichtlijn (alleen bijlagen 1 en 2) of Vogelrichtlijn

RL = Rode lijst

Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortengroep.

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).

² Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Volledigheid gegevens

Over het algemeen zijn de kilometerhokken waarin het plangebied ligt matig onderzocht. Enkele kilometerhokken zijn goed onderzocht op het voorkomen van vlinders, libellen en broedvogels. Het voorkomen van zoogdieren, watervogels en vissen is niet tot redelijk onderzocht. Op het voorkomen van vaatplanten, reptielen en amfibieën zijn de kilometerhokken niet tot matig onderzocht. Uit de gegevens is op te maken dat er ten minste 17 beschermde soorten voorkomen: drie vaatplanten (één tabel 1-soort, twee tabel 2-soorten), tien zoogdieren (zeven tabel 1-soorten en drie tabel 2- en/of tabel 3-soorten, waarvan één Habitatrictlijn), één amfibie (tabel 3-soort), één reptiel (tabel 2-soort), één vis (tabel 2- en/of tabel 3-soort) en één vlinder (tabel 2- en/of tabel 3-soort). Deze soorten en alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd op grond van de Flora- en faunawet. De Habitatrictlijnsoort bij zoogdieren betreft waarschijnlijk een vleermuis.

Beschrijving kilometerhokken

Het grootste gedeelte van het plangebied ligt in de kilometerhokken 230-480, 231-480 en 232-480. Binnen het plangebied liggen hier woningen, overige gebouwen, infrastructuur, sportvoorzieningen, groenvoorzieningen, weilanden, bouwland, boomkwekerijen en enkele waterpartijen.

Uit de gegevens blijkt dat in deze kilometerhokken ten minste één streng beschermde soort is waargenomen, een zoogdier (tabel 2- en/of tabel 3-soort). Mogelijk gaat het hier om een waarneming van eekhoorn (tabel 2).

Alleen de zuidelijke rand van het plangebied ligt in de kilometerhokken 230-479, 231-479, 232-479 en 233-479. In dit gedeelte van het plangebied liggen woningen, overige gebouwen, infrastructuur, sportvoorzieningen, een begraafplaats, bedrijventerreinen en enkele waterpartijen. Het overige gedeelte van deze kilometerhokken is Ecologische Hoofdstructuur, met onder andere de bossen Koningsbelt, Groene Kruisbosschen en Hollands Schwarzwald. Uit de gegevens van Het Natuurloket is op te maken dat ten minste vijf streng beschermde soorten (tabel 2 en/of 3) in deze kilometerhokken zijn waargenomen, waaronder twee vaatplanten, één zoogdier, één reptiel en één dagvlinder. Deze soorten komen zeer waarschijnlijk voor in het bosgebied buiten het plangebied.

In de kilometerhokken 230-481, 231-481, 232-481, 233-480 en 233-481 ligt slechts een klein deel van het plangebied. Binnen het plangebied is in dit deel voornamelijk woonbebouwing, infrastructuur, groenvoorziening en een boomkwekerij aanwezig.

In het overige deel van de kilometerhokken liggen industrieterreinen, waterpartijen, akkers, weilanden, boomkwekerijen en de Midden Regge.

Uit de gegevens van Het Natuurloket is op te maken dat er ten minste vier streng beschermde soorten (tabel 2- of tabel 3-soorten) in deze kilometerhokken zijn waargenomen, waaronder drie zoogdieren en één vis. De beschermde vis is naar alle waarschijnlijkheid in de Midden Regge waargenomen en betreft mogelijk bermpje of kleine modderkruiper. Binnen het plangebied zijn volgens de provinciale zoogdierenatlas waarnemingen van

eekhoorn en zes vleermuissoorten bekend. Alle vleermuizen zijn tabel 3-soorten en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Conclusie

Er zijn meerdere waarnemingen van beschermde soorten en rode lijstsoorten in de verschillende soortengroepen bekend uit de kilometerhokken waarin het plangebied ligt. Het merendeel van de volgens Natuurloket aangetroffen beschermde soorten zal voorkomen in de landgoederen en bos- en natuurgebieden rond het plangebied. Zeker de soorten uit tabel 2 en tabel 3 zijn niet binnen de bebouwde kom en de intensief beheerde weilanden langs de rand van het plangebied te verwachten. Deze soorten groeien in meer specifieke milieus, die niet in de bebouwde kom en intensief beheerde gebieden zijn te vinden.

Binnen het plangebied leven de meeste beschermde diersoorten in de groenvoorzieningen, tuinen, watergangen en de weilanden aan de buitenzijde van het plangebied. Dit zijn voornamelijk soorten uit tabel 1, zoals kleine zoogdieren (muizen en egel), algemeen voorkomende amfibieën (bruine kikker en gewone pad) en vogels van steden en dorpen. De ontwikkelingen die binnen dit plan mogelijk zijn, vormen geen bedreiging voor de instandhouding van deze soorten. Voor verstoring van de soorten uit tabel 1 geldt een vrijstelling.

Alle vogelsoorten in het gebied zijn beschermd. Van vogelsoorten die al in de bebouwde kom leven, wordt geen essentieel broedbiotoop aangetast door de ontwikkelingen die binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn. Vogels mogen niet in het broedseizoen worden verstoord. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben in gebouwen en in (vaak) oudere bomen met holten. Het is dan ook niet uitgesloten dat er zwaar beschermde vleermuiskolonies (tabel 3) in de plangebieden aanwezig zijn. Zolang deze verblijfplaatsen niet worden aangetast, worden deze soorten niet bedreigd. Bij werkzaamheden aan gebouwen en bij de kap van bomen zal nader onderzoek moeten worden gedaan naar de aan- of afwezigheid van kolonies en eventueel een ontheffing conform artikel 75 van de Flora en faunawet moeten worden aangevraagd.

Bij gebruikmaking van uitbreidingsmogelijkheden bij recht, dient alsnog een apart onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet te worden uitgevoerd.